

POSTANOWIENIE

Dnia 27 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Bojańczyk

w sprawie **M. Z.**

oskarżonego z art. 165 § 1 pkt 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 27 września 2023 r.,

wniosku Sądu Okręgowego w Koszalinie

o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu

zawartego w postanowieniu z dnia 7 czerwca 2023 r., II K 38/23,

na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

wniosek uwzględnić i sprawę przekazać do rozpoznania

Sądowi Okręgowemu w Szczecinie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 7 czerwca 2023 r., II K 38/23, Sąd Okręgowy w Koszalinie wystąpił w trybie art. 37 k.p.k. do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie niniejszej sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości. W uzasadnieniu wniosku wskazano, że sąd właściwy miejscowo jest stroną pokrzywdzoną w przedmiotowej sprawie bowiem oskarżony M. Z., będący jednym z oskarżonych w sprawie o sygn. II K 38/18 toczącej się przed Sądem Okręgowym w Koszalinie, w dniu 10 listopada 2021 r. stawił się w sali rozpraw ww. sądu będąc objętym izolacją domową z powodu pozytywnego testu na COVID-19 trwającą od dnia 8 listopada 2021 r. do dnia 17 listopada 2021 r., sprowadzając niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia wielu osób, w tym obecnych wówczas na sali rozpraw sędziego Sądu Okręgowego

w Koszalinie II Wydziału Karnego, ławników, protokolanta, oskarżonych i ich obrońców, powodując zagrożenie epidemiologiczne i szerzenie się choroby zakaźnej. W opinii sądu występującego z wnioskiem w trybie przepisu art. 37 k.p.k. rozpoznanie sprawy przez sąd właściwy miejscowo może doprowadzić do powstania obaw o bezstronność sędziów orzekających w sądzie właściwym miejscowo, będących następstwem świadomości zaistniałej sytuacji z udziałem oskarżonego. Obawy te, jak wskazał sąd występujący z przedmiotowym wnioskiem powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego, może wzmacniać okoliczność, że bezpośredni związek sprawy z sędzią sądu właściwego do jej rozpoznania, przez fakt jego pokrzywdzenia działaniem określonych oskarżonych, może również w odczuciu społecznym zrodzić obawy o zagrożenie dla bezstronności orzekania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Inicjatywa Sądu Okręgowego w Koszalinie zasługiwała na uwzględnienie i sprawę należało przekazać do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości.

Instytucja tzw. właściwości z delegacji, uregulowana w przepisie art. 37 k.p.k., ma charakter wyjątkowy. Skorzystanie z niej możliwe jest tylko wtedy, gdy na gruncie konkretnej sprawy dojdzie do zmaterializowania się okoliczności, które dają podstawę do twierdzenia, że w odbiorze społecznym mogą powstać wątpliwości co do istnienia warunków do obiektywnego i bezstronnego rozpoznania sprawy przez sąd właściwy miejscowo. Takie okoliczności w istocie materializują się w przedmiotowej sprawie. W akcie oskarżenia skierowanym przeciwko M. Z. postawiono oskarżonemu zarzut popełnienia czynu zakwalifikowanego jako przestępstwo z art. 165 § 1 pkt 1 k.k. — na szkodę m.in. sędziego Sąd Okręgowy w Koszalinie orzekającego w sprawie II K 38/18 (akt oskarżenia, *k. 148 akt*).

Wzgląd na dobro wymiaru sprawiedliwości przemawia za przekazaniem sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu na wniosek sądu właściwego miejscowo. Rozpoznanie sprawy karnej w postępowaniu jurysdykcyjnym przez sąd miejscowo właściwy, tj. Sąd Okręgowy w Koszalinie, w odbiorze zewnętrznym może doprowadzić do powstania uzasadnionego przekonania co do braku istnienia adekwatnych warunków do obiektywnego rozpoznania sprawy, skoro rozstrzygnięcie, które ma wydać w postępowaniu

karnym Sąd Okręgowy w Koszalinie dotyczy odpowiedzialności karnej za czyn popełniony — według oskarżyciela publicznego — na szkodę m.in. sędziego oraz ławników orzekających w ww. Sądzie, a także pracownika sądu – protokolanta czy innych oskarżonych i ich obrońców, będących miejscowymi adwokatami, mającymi ciągły bliski zawodowy, a także osobisty kontakt z sędziami sądu właściwego miejscowo. Jest to niewątpliwie okoliczność, która może podważać zaufanie co do istnienia warunków do bezstronnego i obiektywnego rozpoznania sprawy przez sąd właściwy miejscowo nie tylko w oczach samego zainteresowanego, tj. oskarżonego M. Z., ale — również — w odbiorze społecznym, skoro sąd miejscowo właściwy miałby rozstrzygać w przedmiocie zarzutu dotyczącego m.in. sędziego orzekającego w tym sądzie. Nie bez racji pozostają chociażby relacje towarzyskie, koleżeńskie czy przyjacielskie jakie pokrzywdzony sędzia (czynny zawodowo) może utrzymywać z innymi sędziami tego Sądu, mogącymi wywołać przekonanie o zaangażowaniu sędziów rozpoznających sprawę w korzystne dla pokrzywdzonego rozstrzygnięcie. Uzasadnia to zatem przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu do rozpoznania w trybie przepisu art. 37 k.p.k. Dobro wymiaru sprawiedliwości musi być bowiem rozumiane nie tylko jako wymóg zapewnienia bezstronności subiektywnej sądu, ale ma na celu także zabezpieczenie zewnętrznych pozorów bezstronności (aspekt obiektywny bezstronności). Niewątpliwie bezpośredni związek sprawy z sędzią sądu właściwego do jej rozpoznania, przez fakt jego pokrzywdzenia działaniem określonych oskarżonych, może w odczuciu społecznym zrodzić obawy o zagrożenie dla bezstronności orzekania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2023 r., V KO 118/22, LEX nr 3457904). Obawę tę potęguje nadto fakt, że pokrzywdzonymi i świadkami występującymi w tej sprawie są – jak wskazano wyżej – ławnicy orzekający w Sądzie Okręgowym w Koszalinie, jego pracownik – protokolant, a także obrońcy oskarżonych będący miejscowymi adwokatami.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy uwzględnił wniosek Sądu Okręgowego w Koszalinie i orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia. O wskazaniu Sądu Okręgowego w Szczecinie jako właściwego do rozpoznania przedmiotowej sprawy w związku z uruchomieniem tzw. właściwości delegacyjnej zdecydowały względy czysto organizacyjnej natury (jest to sąd pozostający w

bliższej odległości względem sądu miejscowo właściwego w apelacji szczecińskiej). Powierzenie sprawy do rozpoznania sądowi równorzędnemu, którego siedziba znajduje się w ww. apelacji, pozwoli zapobiec konieczności ewentualnego ponownego występowania z wnioskiem w trybie przepisu art. 37 k.p.k. w razie zainicjowania w niniejszej sprawie postępowania odwoławczego.

AG

[ms]